

Nieuwe Velden Statistiekopgave Internationale Handel in Goederen 2021

Versie 14 december 2020

Vragen over de opgave internationale handel in goederen kunnen worden gesteld aan:

CBS Contact Center

Antwoordnummer 5050

6400 WC Heerlen

Telefoon 045 570 6627 (van 09:00 – 17:00 uur)

E-mail contactcenter@cbs.nl

Internet www.cbs.nl/contactcenter

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Land van oorsprong	5
2.1	Definitie	5
2.2	Codelijst	5
2.3	Grondstoffen en eindproduct	5
2.4	Groupage	6
2.5	Brexit	6
3.	Partner ID	7
3.1	Definitie	7
3.2	Btw-nummer	7
3.3	Splitsen aangifte	7
3.4	Driehoekshandel	7
3.5	Overige vrijstellingen	8
4.	Transactie-aard (nieuwe codelijst: 2 cijfers)	10
4.1	Definitie	10
4.2	Codelijst	10
4.3	Conversietabel	11
4.4	Eigendomsoverdracht	12
4.5	Transacties binnen dezelfde onderneming of groep ondernemingen	12
4.6	Beoogde eigendomsoverdracht	12
4.7	Geen financiële tegenprestatie	13
4.8	Retourzendingen en gratis vervanging	13
4.9	Loonverdeling	13
4.10	Reparatiezendingen	14
4.11	Gezamenlijke defensieprojecten	14
4.12	Quasi-import en quasi-export	14
4.13	Bouwmaterialen en technisch materieel	15
4.14	Overige transacties	15

1. Inleiding

In de statistiek-opgave over de internationale handel in goederen zijn in 2021 drie nieuwe velden opgenomen voor de stroom intra-EU uitvoer (intracommunautaire leveringen). In dit document volgt een beschrijving van deze drie velden.

Het betreft:

- Land van oorsprong
- Partner ID
- Transactie-aard (nieuwe codelijst: 2 cijfers)

Deze nieuwe velden zijn verplicht voor bedrijven die maandelijks opgave doen voor de stroom intra-EU uitvoer met ingang van statistiekmaand januari 2021. In overige statistiekopgaven voor de intra-EU handel zijn deze velden in 2021 niet van toepassing.

Meer informatie over de wijze van aanleveren van deze velden via de gegevensapplicatie IDEP of via UPLOAD op de website www.cbs.nl/ihgoederen.

2. Land van oorsprong

In het veld *Land van oorsprong* dient het land of de EU-lidstaat te worden ingevuld waar de goederen oorspronkelijk vandaan komen. Het land van oorsprong kan uiteraard Nederland zijn.

2.1 Definitie

De definitie van *land van oorsprong* in de Uitvoeringsverordening 2020/1197 is als volgt:
“Land van oorsprong” is de lidstaat of het land waar de goederen hun oorsprong hebben. Goederen die geheel en al zijn verkregen in één lidstaat of land of grondgebied, zijn van oorsprong uit die lidstaat of dat land of grondgebied. Goederen bij de vervaardiging waarvan meer dan één lidstaat of land of grondgebied betrokken is, worden geacht van oorsprong te zijn uit de lidstaat of het land of grondgebied waar, in een daartoe ingerichte onderneming, de laatste ingrijpende, economisch verantwoorde verwerking of bewerking heeft plaatsgevonden die hetzij tot de fabricage van een nieuw product heeft geleid, hetzij een belangrijk fabricagestadium vertegenwoordigt. De oorsprong van niet-Unie goederen wordt bepaald overeenkomstig de bepalingen van het douanewetboek van de Unie waarin de regels inzake de niet-preferentiële oorsprong zijn vastgesteld.

Het land van oorsprong kan dus zowel een EU-lidstaat als een derde land zijn. Er dient wel altijd een land of EU-lidstaat te worden gespecificeerd. ‘EU’ invullen is niet toegestaan.

2.2 Codelijst

In de statistiekopgave aan het CBS dient het land van oorsprong te worden aangeleverd aan de hand van de landencodering volgens de Geonomenclatuur van de EU. Deze codelijst is te vinden in de handleiding op de website www.cbs.nl/ihgoederen.

2.3 Grondstoffen en eindproduct

De goederen ondergaan in het land van oorsprong de laatste ingrijpende verwerking of bewerking. Vaak betekent dit dat hier ook de laatste keer belangrijke economische waarde wordt toegevoegd aan het product. Het volgende voorbeeld illustreert dit.

Voorbeeld 1 Grondstoffen

Een Nederlandse onderneming koopt producten in uit België. Deze producten worden weliswaar geassembleerd in België, maar de diverse onderdelen komen van fabrikanten uit Duitsland, Italië en Polen. De Nederlandse onderneming bewerkt de goederen die uit België komen verder niet. De goederen worden uitsluitend verpakt voor verkoop in Nederland en daarbuiten. In de opgave aan het CBS dient de Nederlandse onderneming bij uitvoer naar een andere EU lidstaat aan te geven dat het land van oorsprong van de goederen België is. Het feit dat onderdelen voor de goederen uit Duitsland, Italië en Polen komen is hierbij irrelevant. Het eindproduct is immers in België vervaardigd.

In sommige gevallen is het echter lastig om te beoordelen in welk land de laatste economisch verantwoorde verwerking of bewerking plaatsvond. Het CBS adviseert bedrijven om zo goed mogelijk na te gaan welke lidstaten en derde landen betrokken zijn bij de vervaardiging van het product. Als de goederen bovendien ooit van buiten de EU naar de EU zijn gebracht, dan is een douaneaangifte beschikbaar. Daarop staat ook het land van niet-preferentiële oorsprong. Soms

is een certificaat van niet-preferentiële oorsprong beschikbaar. Het CBS volgt in dat geval altijd de voorschriften uit het douanewetboek van het land van niet-preferentiële oorsprong.

Het land van oorsprong is niet altijd gelijk aan het land waar de goederen zich het laatst bevonden voordat deze in Nederland aankwamen. Bovendien is het mogelijk dat de goederen tussen verzending vanuit het land van oorsprong en aankomst in Nederland nog zijn verhandeld in een andere EU-lidstaat of derde land. Indien de oorsprong van de goederen een derde land is, en de goederen in een andere EU-lidstaat dan Nederland in het vrije verkeer van de EU zijn gebracht om vervolgens naar Nederland te worden verzonden, blijft het land van oorsprong het derde land.

2.4 Groupage

Het komt voor dat dezelfde goederen in bundels (groupages) worden verzonden, maar dat het land van oorsprong verschilt voor de producten in de bundel. In de statistiekopgave dient een uitsplitsing te worden gemaakt naar land van oorsprong, zelfs als de goederen gebundeld zijn gefactureerd. Dit geldt ook voor bulkgoederen.

Voorbeeld 2 Groupage

Een Nederlandse onderneming verkoopt goederen aan een klant in Tsjechië. Deze verzending bevat exact dezelfde goederen, ingekocht bij verschillende leveranciers in Nederland, België en Duitsland. Daarbij zijn de goederen die uit Duitsland komen oorspronkelijk in China gemaakt en in Frankrijk in het vrije verkeer van de EU gebracht. In de statistiekopgave aan het CBS dient de Nederlandse onderneming de verkoop aan de Tsjechische klant uit te splitsen naar land van oorsprong, dus Nederland, België en China.

2.5 Brexit

Vanaf 2021 is het niet meer toegestaan om de code 'GB' te gebruiken als goederen uit het Verenigd Koninkrijk komen. In plaats daarvan dient code 'XI' te worden gebruikt voor Noord-Ierland en 'XU' voor de overige gebieden / landen van het Verenigd Koninkrijk (d.w.z. Engeland, Schotland, Wales, Kanaaleilanden, Man). Bedrijven dienen in hun statistiekopgave aan te geven of de goederen zijn geproduceerd in Noord-Ierland of in de rest van het Verenigd Koninkrijk. Code 'XI' wordt tevens gebruikt voor de opgave van het land van herkomst en bestemming in de opgave van de intra-EU handel met Noord-Ierland.

3. Partner ID

In het veld *Partner ID* dient het btw-nummer van de klant, waar de goederen aan worden verzonden, te worden ingevuld. Deze klant of afnemer van de goederen wordt ook wel de partnerexploitant genoemd.

3.1 Definitie

De definitie van *partnerexploitant* in de Europese Uitvoeringsverordening 2020/1197 is als volgt: *De marktdeelnemer in de lidstaat van invoer is de belastingplichtige of een niet-belastingplichtige rechtspersoon, geïdentificeerd aan de hand van een individueel identificatienummer dat aan die persoon is toegekend overeenkomstig artikel 214 van Richtlijn 2006/112/EG van de Raad, in de lidstaat van invoer [...].*

Met de partnerexploitant wordt dus de belastingplichtige afnemer bedoeld, die btw-aangifte doet van de intracommunautaire verwerving. Alle bedrijven in EU-lidstaten die btw verschuldigd zijn, dienen op basis van Europese wetgeving te beschikken over een geldig btw-nummer.

3.2 Btw-nummer

In Europese lidstaten begint een btw-nummer altijd met twee letters; de alfabetische landcode van een EU-lidstaat. Deze letters vult u als eerste in. Daarna volgen de cijfers. De totale lengte van het btw-nummer verschilt per lidstaat. In Nederland en Zweden bestaat het btw-nummer bijvoorbeeld uit 14 tekens en in Denemarken bestaat het nummer uit 10 tekens. In de online gegevensapplicatie IDEP wordt het btw-nummer automatisch gecontroleerd. Als de opgave wordt gedaan via UPLOAD, vul dan het hele btw-nummer inclusief landcode in op gespecificeerde posities volgens de handleiding voor elektronische aangifte, en vul de overige posities van het veld met spaties. Controleer daarna zelf het btw-nummer.

3.3 Splitsen aangifte

Vanwege de invoering van het veld *Partner ID* dienen bedrijven in de statistiekopgave een uitsplitsing te maken naar partnerexploitant. Tot statistiekjaar 2021 was het mogelijk om de records voor meerdere klanten samen te voegen als de in te vullen velden overeenkwamen. Vanaf statistiekjaar 2021 is dit niet meer mogelijk. Hierdoor neemt het aantal records binnen dezelfde opgave toe.

Voorbeeld 3 Splitsen aangifte

Een Nederlandse onderneming levert iedere maand gelijke goederen aan verschillende klanten in België. Tot statistiekjaar 2021 konden deze goederen allemaal samen opgenomen worden als één record in de statistiekopgave. Vanwege de invoering van het veld *Partner ID* dient de aangifte vanaf statistiekjaar 2021 uitgesplitst te worden per klant.

3.4 Driehoekshandel

Er is sprake van driehoekshandel (ABC-transacties) als de goederen vanuit lidstaat A worden verkocht aan een bedrijf in lidstaat B, maar vervolgens direct worden doorverkocht aan een bedrijf in lidstaat C, zonder dat ze fysiek in lidstaat B geweest zijn. In de praktijk worden de goederen dus direct vanuit lidstaat A naar lidstaat C vervoerd. Het diagram op de volgende pagina geeft dit grafisch weer.

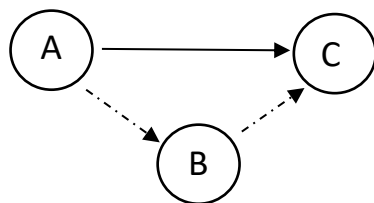

Fig. 1 - Driehoekshandel

Het bedrijf in lidstaat B kan onder voorwaarden gebruikmaken van een vereenvoudigde regeling voor ABC-leveringen binnen de btw- en ICP-aangifte bij de belastingdienst. In dat geval kan het bedrijf in lidstaat B het btw-nummer uit lidstaat B doorgeven aan het bedrijf in lidstaat A (als zijnde partnerexploitant van het bedrijf in lidstaat A), terwijl de goederen fysiek nooit in lidstaat B terechtkomen. Indien het bedrijf in lidstaat B geen gebruik maakt van de vereenvoudigde regeling, dan dient het bedrijf over een btw-nummer te beschikken in lidstaat C. Dat btw-nummer dient te worden doorgegeven aan het bedrijf in lidstaat A.

In de statistiekopgave aan het CBS dient altijd het btw-nummer van de ontvanger van de goederen te worden ingevuld, oftewel de klant die de verwerving opgeeft in de btw-aangifte. In het geval van driehoekshandel (ABC-transacties), is dit dus voor het bedrijf in lidstaat A het btw-nummer van het bedrijf in lidstaat C. Echter, als het bedrijf uit lidstaat B gebruikmaakt van de vereenvoudigde levering voor ABC-transacties, dan is geen btw-nummer uit lidstaat C bekend bij de verkoper in lidstaat A. In dat geval kan de aangever in lidstaat A het veld *Partner ID* niet invullen. De aangever is in dat geval vrijgesteld van opgave van het veld *Partner ID* in de statistiekopgave aan het CBS, zoals vermeld in afdeling 31 van Uitvoeringsverordening 2020/1197. In de statistiekopgave kan de ‘dummy’ code **QV999999999999** worden ingevuld in het veld *Partner ID*. Het bedrijf in lidstaat B hoeft de transactie niet op te nemen in de statistiekopgave aan het statistiekbureau in lidstaat B, aangezien de goederen niet fysiek in lidstaat B terechtkomen.

Voorbeeld 4 Driehoekshandel

Een Nederlandse onderneming verkoopt producten aan een Duitse klant. Echter, het Duitse bedrijf heeft de goederen direct doorverkocht aan een afnemer in Zweden. De goederen worden door de Nederlandse onderneming direct geleverd aan het Zweedse bedrijf, maar de factuur wordt naar het bedrijf in Duitsland gestuurd. Aangezien de Duitse klant gebruikmaakt van de vereenvoudigde regeling voor ABC-leveringen, kan het Nederlandse bedrijf het Duitse btw-nummer gebruiken in de ICP aangifte. In de aangifte aan het CBS dient echter de afnemer van de goederen te worden ingevuld. Dat is dus het Zweedse bedrijf. Echter, de Nederlandse onderneming beschikt niet over het Zweeds btw-nummer van de Duitse klant, aangezien de Duitse klant gebruik maakt van de vereenvoudigde ABC-levering. In de opgave aan het CBS vult de Nederlandse onderneming daarom de code QV999999999999 in bij het veld *Partner ID*.

3.5 Overige vrijstellingen

Naast de vereenvoudigde regeling voor ABC-leveringen, zijn er nog twee gevallen waarbij geen opgave hoeft te worden gedaan van het veld *Partner ID*, aangezien het btw-nummer niet kan worden bepaald:

- Bij de levering van goederen aan een niet-belastingplichtige klant, bijvoorbeeld bij leveringen aan particulieren of rechtspersonen/ ondernemingen die zijn vrijgesteld van het opgeven van de verwerving binnen de btw-aangifte.

- In het geval van de volgende specifieke goederen of bewegingen:
 - Schepen en luchtvaartuigen;
 - Aan schepen en luchtvaartuigen geleverde goederen;
 - Aan of door offshore-installaties geleverde goederen;
 - Producten uit de zee, zoals vis;
 - Ruimtevaartuigen;
 - Aardgas;
 - Elektrische energie.

In deze situaties dient de code QV999999999999 te worden ingevuld. Het volgende voorbeeld illustreert dit.

Voorbeeld 5 Afstandsverkopen

Een Nederlandse onderneming start een webshop waarbij goederen direct worden verkocht aan particulieren. Aangezien het Nederlandse bedrijf klanten heeft uit veel verschillende EU-lidstaten, maakt de onderneming gebruik van de regeling van de Belastingdienst voor afstandsverkopen. Voor de IHG-opgave aan het CBS kunnen alle verkopen aan particulieren per EU-lidstaat gebundeld worden met als partner ID QV999999999999.

4. Transactie-aard (nieuwe codelijst: 2 cijfers)

De aard van de transactie beschrijft de aard van de onderliggende overeenkomst van de goederenbeweging. De uitsplitsing naar transactie-aard is noodzakelijk voor het vaststellen of er sprake is van economische eigendomsoverdracht en van een financiële tegenprestatie. Vóór statistiekjaar 2021 bestond dit veld al in de statistiekopgave voor de internationale handel in goederen. Echter, in de nieuwe Europese verordening (2019/2152) wordt de codelijst voor transactie-aard gewijzigd. Bovendien dient niet alleen het eerste cijfer, maar ook het tweede cijfer te worden aangeleverd.

4.1 Definitie

De definitie van *transactie-aard* in de Europese Uitvoeringsverordening 2020/1197 is als volgt: *De verschillende kenmerken (aankoop/verkoop, contractuele werkzaamheden enz.) die nuttig worden geacht om de ene transactie van de andere te onderscheiden, met name ten behoeve van de betalingsbalans en de nationale rekeningen.*

4.2 Codelijst

Onderstaande tabel toont de nieuwe codelijst voor de transactie-aard.

Tabel 1 – Nieuwe codelijst transactie-aard

Code	Omschrijving 1 ^e cijfer	Omschrijving 2 ^e cijfer
11	Transacties met feitelijke verandering van eigenaar met financiële compensatie	Rechtstreekse verkoop/aankoop, behalve rechtstreekse handel met/door particuliere consumenten
12		Directe handel met/door particuliere consumenten (inclusief verkoop op afstand)
21	Retourzendingen en gratis vervanging van goederen na registratie van de oorspronkelijke transactie	Retourzendingen van goederen
22		Vervanging van teruggezonden goederen
23		Vervanging (bijv. onder garantie) van goederen die niet zijn teruggezonden
31	Transacties met beoogde verandering van de eigendom of verandering van eigendom zonder financiële compensatie	Vervoer van of naar een opslagruimte (met uitzondering van voorraad op afroep en consignatie)
32		Zicht- of proefzending (met inbegrip van voorraad op afroep en consignatie)
33		Financiële leasing (huurkoop)
34		Transacties waarbij de eigendom wordt overgedragen zonder financiële compensatie
41	Transacties met het oog op loonverdeling (zonder eigendomsoverdracht)	Goederen waarvan wordt verwacht dat zij terugkeren naar de aanvankelijke lidstaat/ het aanvankelijke land van uitvoer
42		Goederen waarvan niet wordt verwacht dat zij terugkeren naar de aanvankelijke lidstaat/ het aanvankelijke land van uitvoer
51	Transacties na loonverdeling (zonder eigendomsoverdracht)	Goederen die terugkeren naar de aanvankelijke lidstaat/ het aanvankelijke land van uitvoer

52		Goederen die niet terugkeren naar de aanvankelijke lidstaat/ het aanvankelijke land van uitvoer
60	Bijzondere voor nationale doeleinden gecodeerde transacties, zoals reparatiezendingen	-
71	Transacties met oog op/na inkleding (zonder eigendomsoverdracht, met betrekking tot goederen in quasi-invoer of -uitvoer)	Goederen in het vrije verkeer brengen in een lidstaat en ze vervolgens uitvoeren naar een andere lidstaat.
72		Vervoer van goederen van een lidstaat naar een andere lidstaat om de goederen onder de uitvoerprocedure te plaatsen.
80	Transacties die gepaard gaan met de levering van bouwmaterialen en technisch materieel in het kader van een contract voor algemene bouwwerken of voor weg- en waterbouwwerken, waarbij de goederen niet afzonderlijk hoeven te worden gefactureerd en een factuur voor het gehele contract wordt opgemaakt.	-
91	Overige transacties die niet onder andere codes kunnen worden	Huur, bruikleen of operationele lease gedurende langer dan 24 maanden
99	ingedeeld	Andere

4.3 Conversietabel

Onderstaande tabel geeft de conversie weer van de nieuwe codelijst naar de codelijst die vóór 2021 werd gehanteerd. Aangezien de nieuwe codes op gedetailleerder niveau zijn dan de vorige codelijst, is het niet mogelijk om een conversie te maken van de vorige naar de nieuwe codelijst. De verschillen tussen de vorige en de nieuwe codelijst worden verderop in dit document uitgebreid toegelicht.

Tabel 2 – Conversietabel transactie-aard

Nieuwe code	Huidige code
11	1
12	1
21	2
22	2
23	2
31	1
32	1
33	1
34	3
41	4
42	4
51	5

52	5
60	6
71	9
72	9
80	8
91	9
99	9

4.4 Eigendomsoverdracht

De informatie uit het veld *Transactie-aard* wordt door het CBS gebruikt om het type van economische eigendomsoverdracht vast te stellen bij goederenbewegingen. Het economisch eigendom kan samenvallen met het juridisch eigendom, maar dit hoeft niet altijd het geval te zijn. De juridische eigenaar is wettelijk gezien de rechthebbende op de voordelen die uit het eigendom voortvloeien. De juridische eigenaar kan echter met een andere eenheid afspraken maken over risico's en beloningen die voortvloeien uit het gebruik van de goederen in het productieproces. Als deze andere eenheid de risico's en eventuele voordelen voor zijn rekening neemt, kan deze worden gezien als de economische eigenaar, zelfs als deze eenheid juridisch gezien niet de eigenaar is. Transacties met feitelijke verandering van eigenaar met financiële compensatie vallen onder code 11 (leveringen aan bedrijven) of code 12 (leveringen aan consumenten)

Het type economische eigendomsoverdracht bepaalt mede of en hoe de betreffende goederenbeweging wordt meegenomen in publicaties van de statistiek over de internationale handel in goederen en andere statistieken, zoals de Nationale Rekeningen (d.w.z. het huishoudboekje van Nederland). Grensoverschrijdende goederenbewegingen waarbij het economisch eigendom in handen blijft van een Nederlandse ingezetene worden bijvoorbeeld niet als in- of uitvoer gezien door de Nationale Rekeningen, maar in veel gevallen wel door de statistiek over de internationale handel in goederen. Specifiek kunnen de volgende gevallen voorkomen:

- Indien sprake is van handel tussen twee niet-Nederlandse-ingezetenen, kan er sprake zijn van quasi-doorvoer (code 71 of 72). Dit wordt in paragraaf 4.12 uitgelegd.
- In Nederland vindt loonveredeling plaats, maar de goederen blijven eigendom van een buitenlandse onderneming (code 41, 42, 51 of 52). Loonveredeling wordt in paragraaf 4.9 toegelicht.
- Handel vindt plaats tussen twee niet-Nederlandse ingezetenen, maar er vindt geen veredeling in Nederland plaats, en de goederen zijn tijdelijk in Nederland (code 99).

4.5 Transacties binnen dezelfde onderneming of groep ondernemingen

In de vorige paragraaf werd uitgelegd wanneer code 11 gebruikt dient te worden. Deze code is ook van toepassing als goederenbewegingen tussen eenheden van dezelfde onderneming of groep ondernemingen plaatsvinden, waarbij tevens sprake is van een financiële of andere tegenprestatie. In die gevallen is er statistisch gezien sprake van een wijziging van het economisch eigendom, op voorwaarde dat de eenheid die de goederen aankoopt of verkoopt een zelfstandige economische entiteit is in Nederland.

4.6 Beoogde eigendomsoverdracht

Een belangrijk verschil tussen de nieuwe en oude codelijst betreft transacties met een beoogde eigendomsoverdracht. Dit zijn transacties waarbij op het moment van grensoverschrijding nog geen overdracht van economisch eigendom heeft plaatsgevonden, maar waarbij dit wel wordt beoogd in de toekomst. Meestal is dit contractueel vastgelegd. Deze transacties vallen in de

nieuwe codelijst onder code 31 (verplaatsingen naar een logistieke opslag), 32 (zicht- of proefzending, voorraad op afroep of consignatie) of 33 (financiële lease). Het volgende voorbeeld beschrijft een situatie van financiële lease:

Voorbeeld 6 Financiële lease (huurkoop)

Een Nederlandse ondernemer heeft een nieuwe bestelauto nodig om producten naar zijn klanten te vervoeren. De ondernemer wilt een bestelauto kopen in België en deze importeren naar Nederland. Om de bestelauto te financieren gaat de ondernemer een leasecontract aan met een Belgische leasemaatschappij waarbij de autoverkoper zich heeft aangesloten. Het betreft een contract voor financiële lease. De leaseauto staat dus ook bij hem op de balans en hij betaalt het onderhoud. De bestelauto wordt ingevoerd en op Nederlands kenteken gezet. Aan het einde van de looptijd van het contract wordt de Nederlandse ondernemer ook juridisch eigenaar van de auto. In zijn statistiekopgave dient de ondernemer op te geven dat hij een bestelauto uit België heeft geïmporteerd gebruikmakend van een financiële leaseconstructie, dus met transactiecode 33. Er is immers sprake van een beoogde eigendomsoverdracht.

Het voorgaande voorbeeld illustreert direct het verschil tussen operationele lease en financiële lease. De volgende kenmerken zijn essentieel voor financiële lease:

- De huurder is direct economisch eigenaar van het object;
- Het object staat direct op de balans van de huurder;
- De huurder betaalt het onderhoud van het object;
- Aan het einde van de looptijd wordt het object juridisch eigendom van de huurder.

4.7 Geen financiële tegenprestatie

Verder bestaat de mogelijkheid dat er geen sprake is van een financiële tegenprestatie, zoals bijvoorbeeld bij de verzending van hulpgoederen of in het geval van ruilhandel. In deze gevallen dient code 34 te worden gebruikt. Ruilhandel is overigens het enige aspect binnen de nieuwe code 34 dat niet onder code 1 valt in de vorige codelijst.

4.8 Retourzendingen en gratis vervanging

Indien sprake is van retourzendingen of vervanging van goederen, dan dient code 21 (retourzendingen), 22 (vervanging van geretourneerde goederen) of code 23 (vervangingen van goederen die niet zijn geretourneerd) te worden ingevuld. Deze goederenbewegingen vielen eerder onder code 2.

4.9 Loonveredeling

Er is sprake van loonveredeling wanneer een bedrijf goederen tot halffabricaat of eindproduct bewerkt, waarbij zowel de grondstoffen als het eindproduct niet in eigendom komen van de bewerker van de goederen. Feitelijk komt het dus neer op het produceren van goederen in opdracht van een derde die ook de eigenaar is van de producten. De bewerker van de goederen levert dus enkel een fabricagedienst.

Vanuit Nederlands perspectief is er sprake van loonveredeling wanneer het Nederlandse bedrijf goederen produceert die eigendom zijn van een buitenlandse onderneming. De Nederlandse onderneming is in dit geval de loonveredelaar. Omgekeerd kan het natuurlijk ook zo zijn dat een Nederlands bedrijf goederen naar het buitenland vervoert, om daar te laten bewerken tot eindproduct. In dat geval is het Nederlandse bedrijf de opdrachtgever voor loonveredeling. Als goederen Nederland binnenkomen of uitgaan met het oog op loonveredeling, dan dient code 41

te worden gebruikt als de goederen ook weer teruggaan, of code 42 als dit niet het geval is. Het is ook mogelijk dat de veredeling al heeft plaatsgevonden. Dan dient code 51 te worden gebruikt als de goederen terugkeren naar het oorspronkelijke land van verzending of code 52 als dit niet het geval is. In alle gevallen mogen de goederen geen eigendom worden van de veredelaar. Oftewel, in het geval van loonveredeling in Nederland dient het Nederlandse bedrijf geen eigenaar te worden van de goederen, en bij een Nederlandse opdracht voor loonveredeling dienen te goederen niet te worden verkocht aan de buitenlandse veredelaar. Dan is er namelijk sprake van eigendomsoverdracht en dient code 11 te worden gebruikt.

Voorbeeld 7 Loonveredeling

Een Nederlandse ondernemer laat producten assembleren in een fabriek in Duitsland. Hij koopt zelf de onderdelen in en laat die naar Duitsland vervoeren, om vervolgens de goederen weer terug te laten komen naar Nederland als eindproduct. De Nederlandse ondernemer heeft met de Duitse fabriek duidelijke afspraken gemaakt over hoe de producten exact moeten worden geproduceerd en de Nederlander blijft zelf eigenaar van de grondstoffen. De Nederlandse ondernemer is hiermee passief veredelaar van de goederen. In zijn statistiekopgave dient hij hier rekening mee te houden. Zodra hij goederen naar Duitsland laat vervoeren voor veredeling, gebruikt hij code 41, omdat de goederen naar Duitsland worden verzonden voor loonveredeling, maar daarna ook weer terugkeren. Voor de eindproducten die vervolgens van Duitsland naar Nederland komen dient hij code 51 te gebruiken.

4.10 Reparatiezendingen

Code 6 uit de vorige codelijst werd o.a. gebruikt voor het opgeven van reparatiezendingen. In de nieuwe codelijst is dit code 60. De inhoud van de code wijzigt verder niet.

4.11 Gezamenlijke defensieprojecten

Code 7 uit de vorige codelijst werd gebruikt voor goederenbewegingen in verband met gezamenlijke defensieprojecten of andere intergouvernementele programma's voor gezamenlijke fabricage. Code 7 heeft echter een andere invulling gekregen in de nieuwe codelijst (nieuwe code 71 en 72 voor quasi-import en quasi-export). De goederenbewegingen die onder code 7 vielen, kunnen niet meer apart worden opgegeven, maar vallen onder de reguliere codes.

4.12 Quasi-import en quasi-export

De nieuwe codes 71 en 72 hebben betrekking op quasi-doorvoer. Dit betreft transacties waarbij geen sprake is van economische eigendomsoverdracht waar een Nederlandse ingezetene bij betrokken is, maar waarbij de goederen enkel in Nederland zijn voor douaneaangifte. De goederen worden na inklaring direct verstuurd naar een andere EU-lidstaat (code 71) of de goederen worden naar Nederland gebracht voor douaneaangifte, om na uitklaring te worden uitgevoerd naar een derde land (code 72). Vóór 2021 vielen deze transacties onder code 9.

Code 71 dient te worden gebruikt bij het in het vrije verkeer brengen van goederen vanuit een derde land naar Nederland, waarbij de koper een niet-ingezetene is, en niet is gevestigd in Nederland. De goederen zijn niet bestemd voor de Nederlandse markt, maar worden direct op transport gezet naar een andere EU-lidstaat. Ook de intracommunautaire levering van goederen naar een andere EU-lidstaat, volgend op de quasi-import vanuit een derde land, valt onder code 71. Het gaat dus om transacties waarbij goederen vanuit een derde land naar Nederland zijn gebracht, met het doel deze goederen te verzenden naar een andere EU-lidstaat. De goederen

zijn uitdrukkelijk op geen enkel moment economisch eigendom geweest van een Nederlandse ingezetene. Het volgende voorbeeld illustreert deze situatie.

Voorbeeld 8 Quasi-import

Een Franse onderneming koopt goederen in vanuit China en laat deze goederen per vliegtuig vervoeren naar Nederland. Na inklaring op Schiphol, worden de goederen direct overgeladen op een vrachtauto om naar Frankrijk te worden vervoerd. Bij de douaneaangifte op Schiphol dient transactie-aard code 71 te worden gebruikt, omdat er sprake is van quasi-import. Immers, de Franse onderneming is niet gevestigd in Nederland. Er is echter geen risico dat de goederen in Nederland blijven. De Franse onderneming dient vervolgens ook een statistiekopgave aan het CBS te sturen voor de goederenbeweging van Nederland naar Frankrijk. Ook in deze opgave dient code 71 te worden gebruikt.

Code 72 is van toepassing bij de uitklaring van goederen voor verzending naar een derde land, waarbij de verkoper een niet-ingezetene is en niet is gevestigd in Nederland. De goederen komen oorspronkelijk uit een andere EU-lidstaat en deze zijn uitsluitend naar Nederland gebracht met als doel deze uit te voeren naar buiten de EU. Voorafgaand aan de douaneaangifte bij het 'kantoor van uitgang' in Nederland heeft bovendien geen intracommunautaire verwerving van de goederen in de zin van btw-aangifte, in Nederland plaatsgevonden. Zie het volgende voorbeeld.

Voorbeeld 9 Quasi-export

Een Duitse onderneming verkoopt goederen aan een klant in de Verenigde Staten. De goederen worden in Duitsland op transport gezet naar de Rotterdamse haven, om vervolgens naar de VS te worden gestuurd. De douaneaangifte vindt plaats in Nederland, namens de Duitse exporteur. In deze aangifte dient transactie-aard code 72 te worden opgenomen, omdat de goederen alleen naar Nederland zijn verzonden voor uitvoer naar een derde land. Er heeft geen eigendomsoverdracht plaatsgevonden aan een Nederlandse ingezetene en er heeft geen btw-aangifte in Nederland plaatsgevonden. Het overbrengen van de goederen van Duitsland naar Nederland is immers vrijgesteld van btw.

4.13 Bouwmaterialen en technisch materieel

De vorige code 8 voor de levering van bouwmaterialen en technisch materieel wordt code 80 in de nieuwe codelijst. Het betreft hier materialen voor weg- en waterbouwwerken, waarbij de goederen niet afzonderlijk worden gefactureerd. Er wordt alleen een factuur opgemaakt voor het hele contract. Hier vallen dus niet de bouwmaterialen en het technisch materieel onder die nodig zijn om de werkzaamheden uit te voeren.

4.14 Overige transacties

Code 91 dient gebruikt te worden voor huur, bruikleen of operationele lease langer dan 24 maanden. Het gaat hierbij dus om huurcontracten, waarbij geen sprake is van eigendoms-overdracht aan de huurder. Ten slotte wordt code 99 gebruikt voor alle overige transacties die niet kunnen worden ingedeeld bij een andere categorie.